

A kurzus kódja: BBN-401.18 (emelt szintű szakkollokvium) és FLN-300.32
A kurzus megnevezése: Descartes természetfilozófiája
A kurzus előadója: Boros Gábor, Gulyás Péter (gp84@freemail.hu)
A kurzus helye és ideje: kedd, 16:00-17:30; MÚK 4/i 210.

A kurzus előfeltétele(i): angol vagy német vagy francia nyelvű olvasási képesség
A jegyszerzés módja(i): szóbeli beszámoló
Követelmények: az elsődleges irodalom ismerete; a másodlagos irodalom egy személyre szabott részletének ismerete

<p>A kurzus leírása, tematikája:</p> <p>A kurzus célja, hogy Descartes életművének egy olyan olvasatát nyújtsa, amelynek középpontjában nem a <i>Meditationes</i>, hanem a természetfilozófiai, és különösen az orvostudományi-fiziológiai tárgyú művek állnak. A félév során azt igyekszem majd megmutatni, hogy az értelemezés ezen irányát követve jóval közelebb kerülünk a <i>történeti</i> Descartes megértéséhez, mint ha elfogadnánk a döntően a szubjektum vagy a <i>cogito</i>-érv köré szerveződő interpretációk feltevéseit.</p> <p>A kurzus elsődlegesen Descartes fiziológiai írásaira koncentrál majd, a karteziánus fizikát csak ennek vonatkozásában tárgyaljuk.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kortárs Descartes-értelmezések előnyei és hátrányai. Módszertani kérdések (MARION, GUENENCIA, GAUKROGER, DES CHENE) 2. Descartes és az Arisztotelész-kommentárok (1): a karteziánus fizika ellen- (és kiinduló)pontjai (TOLETUS, EUSTACHIUS, SUÀREZ, a coimbrai kommentárok) 3. A karteziánus fizika a Le monde-ban 4. Descartes és az Arisztotelész-kommentárok (2): a karteziánus fiziológia ellen- (és kiinduló)pontjai 5. Descartes és a reneszánsz orvoslás (VESALIUS, COLOMBO, FABRICIUS) 6. Descartes fiziológiája (1): a szív és a vér. Descartes vs. Harvey 7. Descartes fiziológiája (2): az agy és az lélektitkok. 8. Descartes fiziológiája (3): a reprodukív rendszerek. Hogyan szülünk almát vagy nyulat?
--

A kurzushoz tartozó kötelező irodalom:

Elsődleges és kötelező irodalom:

René DESCARTES, *Le monde. L'homme*, ét. par Annie BITBOL-HESPÉRIÈS, Jean-Pierre VERDET, Seuil, 1996, Paris. [kéziratban lévő magyar fordítását minden hallgató megkapja elektronikus formátumban.]

René Descartes, *Értekezés a módszerről*, ford. SZEMERE Samu, átdolg. BOROS Gábor, Ikon, 1992, Bp.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Elsődleges irodalom

René DESCARTES, *Oeuvres complètes*, éd. Paul ADAM, Charles TANNERY, Vrin, 1996, Paris.

[Különös tekintettel a XI. kötetre.]

A tematikában megnevezett Arisztotelész-kommentárok, Harvey szövegei, és a reneszánsz orvoslás dokumentumainak jórésze megtalálható és letölthető a gallica.bnf.fr honlapról.

Átfogó jellegű szakirodalom:

Vincent AUCANTE, *La philosophie médicale de Descartes*, Presses Universitaires de France, 2006, Paris.

Annie BITBOL-HESPÉRIÈS, *Le principe de vie chez Descartes*, Vrin, 1990, Paris.

Richard B. CARTER, *Descartes' medical philosophy: the organic solution to the mind-body problem*, The Johns Hopkins University Press, 1983, Baltimore.

Peter DEAR, *Discipline and Experience. The Mathematical Way in Scientific Revolution*, The University of Chicago Press, 1995, Chicago and London.

Denis DES CHENE, *Physiologia. Natural Philosophy in Late Aristotelian and Cartesian Thought*, Cornell University Press, 1996, Ithaca and London.

Uő., *Spirits and clocks: machine and organism in Descartes*, Cornell University Press, 2002, Ithaca and London.

Roger FRENCH, Andrew WEAR ed., *The medical revolution of the seventeenth century*, Cambridge University Press, 1989, Cambridge.

Roger FRENCH, *Medicine Before Science. The Rational and Learned Doctor from Middle Ages to the Enlightenment*, Cambridge University Press, 2003, Cambridge, New York, Melbourne, Cape Town.

Uő, *William Harvey's Natural Philosophy*, Cambridge University Press, 1994, Cambridge.

Thomas FUCHS, *Die Mechanisierung des Herzens – Harvey und Descartes. Der vitale und der mechanische Aspekt des Kreislaufs*, Suhrkamp, 1992, Frankfurt a. M.

Daniel GARBER, *Descartes' Metaphysical Physics*, University of Chicago Press, 1992, Chicago.

Stephen GAUKROGER, John SCHUSTER, John SUTTON ed., *Descartes' natural philosophy*, Routledge, 2000, London.

Étiennes GILSON, *Études sur le rôle de la pensée médiévale dans la formation du système cartésien*, Vrin, 1951, Paris.

Cees LEIJENHOORST, *The Mechanization of Aristotelianism – the late Aristotelian setting of Thomas Hobbes' natural philosophy*, Brill, 2002, Leiden, Boston.

André PICHOT, *Histoire de la notion de vie*, Gallimard, 1993, Paris.

Megjegyzés: az ennél specializáltabb szakirodalmak megnevezésére a kurzus folyamán kerül sor.